UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Nona causa habet iij. q[uesti]ones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

Solui pōt reo accuſato.

quē reū vel criminoſum: vt.xv.q.vlt.c.vlt. vnde reo accuſato poteſt ſolui id quod ei debet: vt.ff.de ſolu.reo. ſola enim nominatio non ſufficit: vt.ij.q.j.multi. et lex dicit ꝙ ſi condēnatus appellauit, ſtatus eius integer eſt.ff.nil.inno.pē.appel.l.vnica.nec inter infames interim eſt habendꝰ ff.de his qui not.infa.furti.ipedit tamen interim ab honoribꝰ: vt.lxxj.diſt.tantis. a ¶ extra de accuſa.deꝰ olpotēs.nec ꝓcuratoꝛ eſſe pōt. C. de ꝓcu.reum.

Adde ad hoc gl. op. l. §. ſi quis autē. in gl. j. inſti. d ſu ſpe. tu.

a ¶ Priuſq̃. Sic ex vt lit.pen.ca.ij. ſ.xxxiij.q.ij.ſeculares: ⁊.xxxv.q.vj. multoꝛu3: ⁊.xv.q.vlti.c.vlti.

S Ine. ¶ Caſꝰ. Hic ponitur v.queſtio q̃ queritur vtrū epiſcopꝰ accuſatus vocatꝰ ad ſedem apoſtolicam ſi ſententia ꝓ eo feratur, debeat ad eccleſiam ſuā ſine pape literꝫ reuerti. Et reſpōdetur ꝙ nō: vt.j.c.ſequenti.

Q Uilibet. ¶ Caſus. Si epiſcopus accuſatur coram papa: ſi non poteſt ſibi crimen probari, non debet ad eccleſiā ſuā reuerti ſine literis apoſtolicis, in quibus cōtineatur qualiter ſuam cauſam finierit vt poſt reuerſionem ſuā vicini epiſcopi hoc cog̃ſcere, poſſint: quoniam epī ſicut ab apoſtolis ſunt inſtituti dño diſponēte: ita a ſācta ſede apoſtolica debent defendi: diſpoſitioni cuius omnia maioꝛa ſunt iudicia reſeruata.

ram: lex eñ eccl'iaſtica pōtificem ab alijs accuſatū priuſq̃ſub luce obiecta conſtiterint, exigit non relinqui.

¶ Queſtio.v.

S Ine lr̄is apl'icis eṗs accuſatꝰ ⁊ a ſancta ſede vocatus ad ſuā nō reuertat eccleſiam.

U nde Sixtus papa ait.

¶ A ſede apoſtolica vocatus eṗs ad domum non reuertatur: niſi purgatus, ⁊ apoſtolicis literis inſtructus.

Q Uilibet fratrū pulſatꝰ atq̃ ab hac ſancta ſede vocatꝰ: cū ſe nobis repreſentauerit [b], non prius reuertat, q̃ hinc lr̄is apl'icis vel formatis pleniter inſtructꝰ atq̃ purgatus ſit, ſi fuerit vnde: vt poſtq̃ domū reuerſꝰ fuerit, recognoſcant vicini ſui q̃liter ſuā alioꝛūq̃ cauſam hic finierit: quatenꝰ illam abſq̃ ambiguitate [c] vlla nūciare et pꝛedicare oībꝰ poſſit: ab hac eñ ſctā fide a ſāctꝫ apl'is tueri, defendi ⁊ liberari epī iuſſi ſunt: ⁊ ſicut eoꝝ [d] diſpoſitione oꝛdināte dño primitus ſunt conſtituti: ſic huiꝰ ſancte ſedis (cuiꝰ diſpoſitioni eoꝝ cauſas ⁊ iudicia ſeruauerūt) ꝓtectiōe futurꝫ tpibꝰ ſint ab oībꝰ ꝑuerſitatibꝰ ſēꝑ liberi. Un̄ culpant q̄ circa f̄res aliter egerit q̃ huiꝰ ſctē ſedis rectoribus placere cognouerint.

¶ Cauſa.ix.

S Entētia excōicationis [e] notatꝰ quidā archieṗs aliq̄t clericos alterius metropolitani oꝛdinauit. quēdam capellanu3 ſui ſuffraganei illo incōſulto depoſuit, atq̃ aliū in loco eiꝰ oꝛdinauit. Hic pꝛimū querit an oꝛdinatio que ab excōicatꝫ facta eſt, aliquo modo poſſit rata haberi? Scdo, an liceat epiſcopo, archieṗo, pꝛimati vl' patriarche clericos alteriꝰ ꝓuincie ſine ꝓpꝛijs lr̄is oꝛdinare? Tertio, an archieṗs clericos ſuffraganei ſui illo inconſulto damnare valeat, vel damnatos abſoluere?

¶ Queſtio.j.

Q Uod oꝛdinatio [f] q̄ ab excōicatꝫ celebrat, nullas omnino vires obtieat: nec etiā cōſecratio appellanda ſit: teſtat Gre

b ¶ Repreſentauerit. Clericus etiam ſe nō repreſentabit pape ſine literis ſui epī: vt.C.de epiſ.⁊ cle.ſi qua per calumniam.⁊ in aut.quomodo opoꝛtet epiſcopos. §.non aliter, col.j.

c ¶ Ambiguitate. Gl.extra de offi.oꝛ.ex parte.extra de fide inſtru.quod ſuper.

d ¶ Eoꝛum.i.apoſtoloꝛum.

S Ententia excōicationis. ¶ Caſus Supra in.viij. cauſa oſtēſum eſt de eṗo q̄ vſurpauit ſibi eligere ſucceſſoꝛes. Nūc ꝟo vult tractare de eṗis excōicatis q̄ pꝛeſumūt clericos oꝛdinare: ⁊ de archieṗis q̄ dānāt clericos ſui ſuffraganei illo incōſulto: q̄ oīa vt cōpetētius oſtēdat, thema ꝓponit: ⁊ tres inde elicit queſtiones.

e ¶ Sētētia excōicatiōis. In ſupioꝛi cauſa dictū eſt ꝙ epī q̄nq̃ vſurpāt ſibi aliq̄d de iure ſuoꝝ clericoꝝ, q̄nq̃ ſibi ꝯſtituūt ſucceſſoꝛē: hic agit q̄liter vſurpāt quādoq̃ de iure vicinoꝝ eṗoꝝ: ⁊ oſtendit hic ꝙ nemo oꝛdinabit clericos alteriꝰ epī eo non requiſito, nec etiam iudicabit: ⁊ ꝙ metropolitanus clericos ſui ſuffraganei nōpōt iudicare et vt hec et alia ⁊c̄.

Q Uod oꝛdinatio. ¶ Caſꝰ. Hic intitulat pꝛima queſtio q̄ queritur, vtrū oꝛdinatio facta ab excōicatꝫ poſſit rata haberi: ⁊ certe de hoc ita dicit Hu.ꝙ q̄libet eṗs ſiue excōicatus ſiue nō, ſiue catholicꝰ, ſiue nō ſiue vltimā manꝰ impoſitionē recepit in eccleſia, ſiue extra, oꝛdinem cōfert: ⁊ oꝛdinati ab eo oꝛdines recipiunt, dummodo in foꝛma eccleſie hoc fiat: et ſi illi alios oꝛdinauerint, oꝛdinati erunt: ⁊ ſic in infinitū: vt.j.qō.j. q̄ꝺ quidā.⁊.j.c.oꝛdinationes. idem dicit de coꝛpe xp̄i: arg.de ꝯſe.diſ.iiij. oſtēditur, ſicut in ſacramētis.j.q.j. dominus declarauit. Sed in hoc eſt differētia: q꞉ oꝛdinati ab eo q̄ recepit vltimā manꝰ īpoſitionē i eccl'ia: ſiue ſcienter, ſiue ignoꝛāter: ſi digni ſunt, tolerātur ex mia: vt.j.c.ij.⁊.iij. niſi in quatuoꝛ caſibꝰ notatis in apparatu. Sed ſi ab eo q̄ nō recepit in eccleſia: ſi ſciēter, nō tolerant: ſi ignorāter, ⁊ hoc ꝓbauerint, tolerant: vt.j.eo.oꝛdinationes. Rufinus tñ ⁊ Jo.fauētinꝰ dicebāt ꝙ epiſcopꝰ q̄ recepit vltimā manꝰ īpoſitionē extra eccleſiā.i.oꝛdinē eṗalē: q꞉ poſt illū nullꝰ eſt oꝛdo, oꝛdinē conferre nō poteſt: ⁊ q̄ oꝛdinat a tali, nihil recipit: ſecꝰ ſi intra eccleſiā recipiat vltimā manꝰ impoſitionē. De coꝛpoꝛe Chꝛiſti dicebāt ꝙ nullꝰ extra eccleſiā ꝯſtituꝰ ꝯficiebat.argu.xxiiij.q.j. ſchiſma.⁊ foꝛte Gra.fuit huiꝰ opinionis: vt.j.e.§.ſ3 excōmunicati.⁊.j.q.j.ſ3 opponit. Ibi tñ poſt hāc opinionē ponit Gra.catholicā veritatē. Et videt hic pꝛimo ꝓbare Gra.ꝙ talis oꝛdinatio non valet.

Excōicatꝰ ꝓlatꝰ an poſſit oꝛdies ꝯferre.

f ¶ Quod oꝛdinatio. Hic queritur an oꝛdinatio facta

gorius dicens.

Nō pōt appellari cōſecratio q̄ fit ab excōmunicatis.

Nos ɔſecrationē[a] dicere nullo mō poſſumus q̄ ab excōicatis[b] hoīb[9] eſt illicite celebrata[c]. Itē. Vales.

Excōicati illicite man[9] īponūt: q2 ptātē ordinā di non habēt. vbi autē illicita eſt man[9] impoſitio, vuln[9] infigitur. vnde reiterari neceſſe eſt quod minime ꝓbatur eſſe collatū. Unde damaſus papa ait. Paſca.

Per illicitā man[9] impoſitionē vulneratum caput illi q̄ videbanꝫ aliq̄d accepiſſe, habebāt: et vbi vuln[9] īfixū eſt, neceſſe ē medicinā adhiberi: qua fixa ſaneꝫ macſā. Itē reiterari neceſſe eſt q̄d legitime actū aut collatū minime ꝓbaꝫ. Nā quō poſſit honorē retinere q̄ ab illo accepit q̄ ptātē dare non habuit legitie inuenire nō poſſū. Sed excōicati hic itelliguntꝫ q̄ in ipſa ſua ordinatiōe penā excōicatiōis ɔtraxerūt: q̄ nūq̄ in numero catholicoꝝ fuerūt. Ceterū qui inter catholicos pri[9] deputati ſunt: ſi poſtea excōmunicationis ſnīa notati fuerint: ordinationes tamen eoꝝ ab eccleſia miſericorditer tolerantur. Unde Urbanus ij. ſcribit dicens.

Ordinationes ab excōmunicatis nō ſimoniace facte ex miſericordia tolerantur.

Ab excōicatis, quōdā[d] tn̄ catholicꝭ, epīs ordinatos, ſiq̄dē nō ſimoniace ordines ipſos acceperūt: ⁊ ſi ipſos epōs ſimōiacos nō fuiſſe ɔſtiterit: ad hoc ſi eoꝝ religioſior vita ⁊ doctrie ꝑrogatiua viſa fuerit ꝓmereri: pnīa indicta quā ɔgruā duxeris ī ipſis quos acceperūt ordinib[9] permanere ꝓmittas: ad ſupiores aūt cōſcēdere nō cōcedimus: niſi neceſſitas ⁊ vtilitas maxima flagitauerit: et ipſoꝝ ſctā ɔuerſatio ꝓmeruerit. Sz ⁊ illd̄ Greg. de noīati excōicatis intelligiꝫ: quoꝝ ordinationes ſunt irrite ſi eoꝝ dānatio nō erat ordinādis incognita.

ab excōmunicato ſit rata. excommunicatus hic dicitur preciſus ab eccleſia ꝓpter hereſim vel ſchiſma, vel aliquā aliā cauſam. Dicit Jo. fa. ⁊ Rufinus ꝙ qui recipit vltimā manus impoſitionē, i. ordinem epālem in eccleſia/ordines confert/ſed nō executionē ordinis. Si autem extra, nihil cōfert: nec ordinem nec executionē: cū tales nihil habeāt ar. j. q. vij. daibertum. xix. di. c. propter. j. qō. j. ſi quis cōfugerit. ſed hec opinio reprobaꝫ. j. q. vij. cōuenienti[i]bus. j. e. ordinationes.[f] Dicas ergo ꝙ ſiue quis recipiat vltimā manus impoſitionē in eccleſia ſiue ex̄, dūz tamē forma eccleſie ſeruetur ī ordinando: ſemper ordinem cōfert: ſed non ſemp executionem: et hoc ſiue ſcienter ſiue ignoranter ordineꝫ ab eo. Sed in hoc ſolo eſt differentia, ꝙ ordinati ab epiſcopis qui recipiunt vltimā man[9] impoſitionē in eccleſia: ſiue ignorāter ſiue ſcienter: ſi alias digni fuerint poſſūt tolerari: vt j. e. c. ij. ⁊ iij. niſi in quatuor caſibus. Si ſunt maculati iterata vnctiōe: vt j. q. vij. ſaluberrimū. in fi. Uel ſi ſūt ordinati ſimoniace a ſimoniaco: vt j. e. ab excōmunicatis. Uel ſi ſunt rebaptizati: vt de ɔſe. diſtin. iiij. eos. Uel ſi ad ſubuerſionē fidei adheſerint hereticis, ⁊ in contēptū eccleſie voluerint ordinari ab eis.[f] vt j. q. vij. conuenientib[9]. Si autē ſunt ordinati ab epō qui extra eccleſiā recepit man[9] impoſitionē: ſi ſciēter, nūq̄ tolerantur ſi ignorāter, ⁊ hoc ꝓbauerint/toleranꝫ: vt j. e. ordinationes. Hec ergo ſit fides tua, ꝙ heretici et excōicati et depoſiti vera ſacramenta cōferūt/⁊ verū corpus xp̄i conficiunt: vt no. j. qō. j. dn̄s declarauit. Jo. Quod Jo. dicit de depoſito, non credo eſſe verum: vt. l. diſtinc. ca. accedens. B.

Nos.[c] Caſus iſtius ca. patz. Et intelligitur de eo qui preter formam eccleſie ordinem cōfert: vel in odium cōſecrantiū, ſicut dictū eſt. vel ſm Ruſi. ⁊ Jo. fauen. ⁊ Grac. intelligitur de eo qui vltimā manus impoſitionem recipit extra eccleſiam.

a Nos conſecrationem. ſ. j. q. vij. conuenientibus. et ca. daibertum.

b Ab excommunicatis. i. hereticis vel ſchiſmaticis. tales enim ipſo iure ſunt excommunicati.

c Celebrata. preter formā ecc̄ie. Uel dic ꝙ in odiū eorum hoc dictum eſt ſicut eccleſia per pactionem conſecrata potius dicitur execrata q̄ꝫ conſecrata: vt j. qōe iiij. eccleſia. xxiiij. q. j. pudenda.

Sed excōicati. Caſus. Uidetur hic Gratia. ponere opinionē Ruſi. ⁊ Jo. fauē. dicens ꝙ ordinationes eorū q̄ nunq̄ fuerūt catholici, irrite ſunt ſz ordinatiōes eorū qui fuerunt epī catholici: lz poſtea fuerint excōicati, miſericorditer ab eccleſia tolerāꝫ. et ad hoc inducit ſequens ca.

Ab excōicatꝭ. Caſ[9]. Quidā catholici epī excōicati fuerūt: ⁊ tēpore ſue excōicatiōis quoſdā clericos ordinauerūt. Queſitum fuit ab Urbano vtrū poſſent in ſuis ordinibus tolerari Et reſpōdet ꝙ ſic, ſi ſint bone vite/⁊ nō ſūt ordinati ſimoniace, vel non conſtat epōs eſſe ſimoniacos: ſz decetero nō aſcēdāt ad ordies ſuperiores, niſi neceſſitas vl' vtilitas exegerit.

d Quōdā. hic habuit Joā. fa. fomentū ſui erroris ⁊ ꝓ ſe iduxit. j. q. j. ſicq̄s inq̄t. ⁊ j. q. vij daibertū. et ex̄ de ſchiſma. c. j. ⁊ ij. ſz hoc ideo dr̄: q2 facili[9] diſpenſaꝫ cū ordinatis a talib[9] [f] q̄ vltimā man[9] impoſitionē receperūt in eccl̄ia. ⁊ capitula q̄ inducit/intelligo cum nō fuit forma ſeruata: ⁊ ꝫ eū expreſſe eſt. j. de cōſe. di. iiij. oſtendiꝫ. ⁊ c. quō. ⁊ j. q. j. q̄d q̄dā. Uideꝫ aūt hic ꝙ ſiue ſcienter ſiue ignoranter ordineꝫ q̄s ab heretico preciſo et ſimoniaco/nō debeat cū eo diſpēſari: q̄d verū eſt: nec obſtat. j. qō. j. ſi q̄ a ſimoniacis. vbi innuitur ſi ignorāter a talib[9] q̄s ordinaꝫ, ꝙ poſſit ſecū diſpēſari. ſz illud intelligim[9] cū ſ. de prelato tolerato ab eccleſia: hic de preciſo. vel ibi nō fuit ſimoniac[9] et heretic[9]: hic aūt ſimoniacus ⁊ hereticus. Si quis ergo eſt ordinatus a ſimoniaco etiā ignoranter, executionē non recipit: cū ſimoniacus ſit ſuſpenſus ipſo iure: vt j. q. j. reperiunꝫ. extra de ſimo. tanta. Sed quid faciendū eſt huic ſi ſuus epiſcopus quē ſcit eſſe ſimoniacū, vult ipſum promouere? h. dicit ꝙ qui ꝓmouetur a ſimoniaco prelato ſuo adhuc tolerato, non peccat: et libere poteſt ſuū officiū exequi. ſed cōtrarium legitur extra de ſimo. per tuas. De hoc dixi. ſ. j. q. j. ſi qui a ſimoniacis.

Sed illud. Caſus. Supra in §. ſed excommunicati dicit ꝙ illd̄ ca. nos cōſecrationē. intelligiꝫ de his qui nūq̄ fuerūt de numero catholicorū. Nūc vero oñdit ꝙ

[f] Un̄ dixit h. ꝙ illud quōdā, ⁊c̄. addit potius vt oſtēdatur differētia i diſpoſitione, nā cum ordinatis ſciēter ab illis q̄ nunq̄ fuerūt catholici epī n̄ diſpenſant: vt j. ca. ꝓxi. ſm h.

[f] Nota ſle. ⁊ no. ſ. j. q. j. §. opponitur.

[f] cū poſſit ordinari a fidelibus, et ... ca: ... pōit h. peni... ... a ... ſic ſi ad ſub uerſio: ... ꝫ ⁊c̄. vt di: ... h. j. qō. vij. ɔuenie tib[9]. et qō. j. ſi ... he: ... ſic, ... hoc ...

Unde idem Urbanus ait.

Qui nominatim excōicati ſunt, ⁊ q̄ alioꝝ ſedes inuadūt, alios ordinare non poſſunt.

Ordinatiões q̄ ab hereſiarchis[a] noīatim excōicatis facte ſunt, et ab eis q̄ catholicoꝝ adhuc viuētiū epōrum ſedes inuaſerunt: irritas eſſe iudicam⁹: niſi ꝓbare[b] valuerint ſe cum ordinarentur eos neſciſſe[c] damnatos.

¶ Qui vero ab epīs quondā q̄dē catholice ordinatꝭ, ſed in ſchiſmate a Romana eccleſia ſeparatis conſecrati ſunt: eos nimirū cū ad ecc̄ie vnitatē redierint, ſeruatis ꝓpriis ordinibus miſericorditer ſuſcipi iubemus: ſi vita ⁊ ſciētia eos cōmendāt. Ammodo vo q̄cūq; a predictis ſchiſmaticis ſancteq; romane ecc̄ie aduerſariis ſe ordīari ꝑmiſerit, nullatenus hac venia dign⁹ habeat. Quāuis aūt mīe intuitu, magnaq; neceſſitate cogēte hāc in ſacris ordinib⁹ diſpēſationem ꝯſtituerim⁹: nullū tñ preiudiciū ſacris canonibus fieri volumus: ſed obtineāt ꝓpriū robur: ⁊ ceſſante neceſſitate ⁊ illud q̄z ceſſet qđ factū eſt pro neceſſitate.† vbi em̄ multoꝝ[d] ſtrages iacet: ſubtrahendum eſt aliquid ſeueritati.

Electio q̄q; niſi a catholicis facta fuerit, irrita eſſe ꝓbaṫ.

Unde Gregori⁹ ſcribit Mediolanenſibus.

¶ Irrita ſit electio que nō a catholicis facta probatur.

Nos[e] in hoīem q̄ non a catholicis eligiṫ[f], nulla prebemus rōne cōſenſum: nec ſi alicui⁹ vſurpatione factū fuerit, in locū vel ordinē illum ſacerdotis ſuſcipimus.

¶ Queſtio.iiij.

Quod autē[g] epſ vel quilibet ſuperioꝝ clericos alterius ſine propriis lr̄is ordinare nō debeat: Calix.pa. ſcribit dicēs.

¶ Alteri⁹ ecc̄ie parochianū nullus iudicare preſumat.

Nullus alteri⁹ termīos vſurpet: nec alteri⁹ parochianū iudicare[h] vel ordinare aut excōicare preſumat: q2 talis iudicatio vel ordinatio aut excōicatio vel damnatio nec rata[i] erit, nec vires vl-

---

potest intelligi de nominatim excommunicatis: quorum ordinationes ſcienter recepte non tolerantur quo ad executionem.

Ordinationes. ¶ Caſus. Hoc cap. diuidiṫ in duas partes. In prima parte dꝛ ꝙ illi qui receperūt ordines ab epīs ordinatis in hereſi, vel ab intruſis, nō toleranṫ in ſuis ordinib⁹ quo ad executionē: niſi ꝓbēt ſe neſciuiſſe in tp̄e ordinationis eos fuiſſe damnatos. In ſc̄da dꝛ ꝙ illi q̄ receperṫ ordies a ſchiſmaticis quondam tñ catholicis epīs: ex mīa i ſuis ordinib⁹ toleranṫ ſi boni ſūt ꝓpṫ neceſſitatē: ſꝫ ceſſāte neceſſitate, ſacri canones ꝓpriū robur obtineāt. ſc̄da ibi: Qui vero.

a ¶ Hereſiarchis. Id eſt preciſis ab eccl̄ia, qui nunq̄ catholici epī fuerunt. De aliis habes. ſ. ca. primo.

b ¶ Niſi ꝓbare. Iſti forte erāt pueri cū illi erāt preciſi. Uel forte Rome a papa fuerāt preciſi: ⁊ anteq̄ fama crebreſceret, fuerūt aliqui ordinati ab eis: al's i his que publice fiunt non pōt quis ignorantiam allegare xvj. diſ. qđ dicitis. Et eſt hic argu. ꝙ qui allegat ignorantiā, ipſam probabit. iij. q. ix. indicas. j. q. j. ſi qui a ſimoniacis. ex̄ de elect. innotuit. lxxxij. diſt. propoſuiſti. et hic manifeſte reprobatur diſtinctio Joā. et Ru. hic em̄ diſtinguiṫ inter ordinatos ab illis q̄ receperunt vltimā manus impoſitionem in eccleſia, et ordinatos ab illis qui receperunt vltimā manus impoſitionē extra eccleſiā: et tam hi q̄ illi recipiūt ordinem, ſcꝫ characterem: ſed non executionem.

Ignorantiam allegāſ illā, ꝓbare dꝫ

c ¶ Neſciſſe. ff. de proba. verius. cōtra. Sed hic preſumebatur eos ſcire. ſic. lxxxij. propoſuiſti. in fi.

d ¶ Multorum. Simile. ſ. xliiij. diſt. comeſſationes. ⁊ ſ. diſtin. l. conſtitueretur.

¶ Electio ¶ Caſus. Dictū eſt. ſ. ꝙ ordinatio hereticorum irrita eſt. Nunc dicit Gratianus ꝙ electio facta a non catholicis, irrita eſt: ſicut habetur in ſequenti cap. cuius caſus planus eſt.

e Nos. Si. xxiiij. q. j. aperte. ⁊ ca. miramur.

f ¶ Eligitur. Cōſtat ꝙ ſuſpenſus nō pōt eligere vt ex̄ de cōſue. cum dilectus, et ex̄ de eta. ⁊ quali. cū bone. Sed quid ſi maior pars fuerit excōicata, an poſſint alij eligere ſine ea? arg. ꝙ nō. ex̄ de cōcel. preb. ecc. non va. q2 diuerſitatē. Item q̄d ſi vn⁹ eſt excōicat⁹, ⁊ eligit cum aliis: an tota electio vitieṫ? nō, niſi ipſi ꝯmunicent cōſentiendo. ex̄ de ſen. ⁊ re iudi. ad ꝓbandū. vbi caſſaṫ ſnīa iudicū q2 vn⁹ iudicū fuit excōicatus. Et arg. ad hoc ex̄ de offi. dele ga. cū ſuper. et. ff. de recep. arbi. pedius. Argu. cōtra ff. qđ cū fal. tu. l. j. §. j. vbi dꝛ ꝙ non obeſt ſi tutor falſus interponit auctoritatē ſuā cum tutore vero: q2 tenet qđ actum eſt. ſuſpenſus aūt hodie eligit: vt extra de cleri. excō. mi. ſi celebrat.

† Cōc. tert. li. liberorū. circa gl. ff. de his qui no. infa. ⁊ ter. in l. j. ſpē. C. de cadu. tol.

Quod autē. ¶ Hec q̄ſtio diuiditur in duas partes: in prima quarū queritur ſi quis dꝫ ordinari ab extraneo epō ſine literis? ⁊ rñdet ꝙ non: ⁊ hoc ꝓbat vj. autho. ſc̄da ibi his authoritatibus. Jo. de fan.

¶ Caſus. Hic ponitur ſc̄da queſtio qua queriṫ an epiſcopus vel archiepiſcop⁹ poſſit ordinare clericos alteri⁹ epiſcopi ſine propriis literis. et reſpōdet ꝙ nō: vt probatur per ſequentia cap.

g ¶ Quod autē. Certum eſt ꝙ nullus epiſcopus debet ordinare vel recipere clericos alterius epiſcopi ſine literis ſui epiſcopi: vt. lxxj. diſtin. per totum. nec ſufficiunt ad hoc litere archidiaconi: vt extra de offi. archidiaco. ſignificaſti.

Epūs clericū alteri⁹ epī non ordinet

Nullus. ¶ Caſus. Calixtus papa docet hic ꝙ nullus epūs debet terminos alterius vſurpare, vel alterius parochianū ordinare, damnare, vel excōmunicare: q2 talis ordinatio, damnatio, et excōicatio irrita erit: ⁊ ꝙ hoc fieri non debeat, probatur authoritate euangelij dicentis: Ne tranſgrediaris ⁊c̄.

h ¶ Judicare vel ordinare. Niſi in caſibus: vt de peni. diſtin. vj. placuit. ſ. vj. qōe. iij. ca. vlti. ſ. iij. qō. vj. peregrina. et cap. j. ⁊ x. qōne. iij. nec numerus. ij. qōne. v. mennā. ⁊. v. q. vij. nos ſi incōpetēter. ⁊ in caſib⁹ vbi q̄s ſortitur forū: ‡ ⁊ cū quis negligit ſuū locū ꝯuertere ad fidem. xvj. q. iij. placuit. ij. ⁊ cum epūs ſolus eſt in vna prouincia: vt. lxv. diſt. ſi forte. in fine.

‡ Qui nor. iij. q. vj. in prin.

i ¶ Rata. Sꝫ queriṫ ſi vn⁹ iudex ſniam excōicationis

las habebit: qm̄ nullius alterius iudicis niſi ſui ſententia tenebiꝛ aut dānabiꝛ: vnde et dn̄s in Deuteronomio loquitur dicens. Non tranſgrediaris terminos antiquos, quos poſuerunt patres tui.

Idem. Palea.

PLacuit vt deinceps nulli ſacerdotū liceat quēlibet ꝯmiſſum alteri ſacerdoti recipere ad penitentiā ſine ꝯſenſu eiꝰ cui ſe prius cōmiſit, niſi per ignorātiā illiꝰ cui peccās prius ꝯfeſſus eſt: qui vero ꝯtra hec ſtatuta facere p̄ſumpſerit: gradꝰ ſui piculo ſubiacebit. Itē Celeſtinus papa.

¶ In alterius parochia (niſi eo vacante) nulli aliquid agere licet.

NUllus primas, nullus metropolitanꝰ [a], nullꝰ reliquorū ep̄orū alterius adeat ciuitatē, aut ad poſſeſſionem accedat que ad eum nō pertinet, et alterius ep̄i parochiā ſup eius diſpoſitione: niſi vocatus ab eo cuiꝰ iuris eſſe cognoſciꝛ: vt quicq̃ ibi diſponat vel ordinet aut iudicet ſi ſui gradꝰ honore potiri voluerit: ſin aliter preſumpſerit, dānabitur: ꝛ nō ſolum ille, ſed cooperatores ꝛ cōſentientes ei: qꝛ ſicut ordinatio, ita etiā eis iudicatio et aliarum rerū diſpoſitio ꝓhibetur: nam qui ordiare [b] nō poterit: quō iudicabit? nullatenus ꝓculdubio iudicabit [c], aut iudicare poterit. Itē ex cōcilio Meldenſi.

¶ De eodem.

IN dn̄icis diebus vel feſtis p̄ſbyteri anteq̃ miſſas celebrent, plebem interrogēt ſi alterius parochianꝰ in eccleſia ſit, qui ꝓprio cōtēpto presbytero ibi miſſam velit audire: quē ſi inuenerint, ſtatim ab eccleſia abijciant: et ad ſuā parochiā redire compellant. Item ex concilio Nanetēſi.

¶ De eodem.

NUllus pbr̄ aut diaconus alterius plebanuȝ (niſi in itinere fuerit, vel placitum habuerit) ad miſſam recipere audeat.

Item ex conci. Antiocheno.

¶ Ad ordinationē clericorū vel eccleſiarū alterius ep̄i niſi ab eodem inuitatus non accedat epiſcopus.

NUllū ep̄ȝ audere debere ex alia prouincia ad aliā tranſitū facere: ꝛ ordinare aliquos in eccleſia aut preferre ad ſacruȝ miniſterium: nec ab alijs illuc attrahatur ep̄s niſi forte p lr̃as rogatus abierit, non ſolū a metropolitano [d], ſȝ et ab his q̇ cū eo ſunt oībꝰ ipſiꝰ ꝓuincie ep̄is. Q̄ȝ ſi nullo inuitāte inordinate ſupueniat ep̄s, et aliq̇s vel ordinare p̄ſūpſerit, vel q̊ſlibet illi eccl̃ie cōpetētes q̇ ad ſe minime ꝑtinēt, vſurpare tētauerit: vacua [e] q̇dem et inania erūt oīa

latā ab alio ratā habere poſſit. arg. ꝙ ſic. j. e. lugdunen̄. ꝛ. iij. q. vj. hec quippe. lxiij. diſtinct. ſalonitane. nā factū falſi ꝓcuratoris poſſum ratū habere. extra de offi. dele. cum olim. ff. de iudi. licet. et electionē que nulla eſt poſſuȝ ratā habere. extra de elec. ꝙ ſicut. Itē adoptio iniuſta poteſt confirmari. ff. de ado. adoptio. Item ſententia femine et ſerui confirmaꝛ: licet nulla ſit: vt. iij. q. vij. tria in princ. ꝛ ff. de offi. pret. barbariꝰ. extra de arbi. dilecti. ꝛ eſt ar. ad hoc inſti. de teſta mili. §. ſȝ ſi q̇s. nā et per appellationem poteſt confirmari quod nullum eſt. ff. rem. ra. hab. l. iij. §. falſus. Sed contra extra de ꝯſue. ad noſtrā. Itē quod meo nomine geſtum non eſt, ratum habere non poſſum: vt. ff. de neg. geſt. ſi pupilli. §. ſed ꝛ ſi ego. Itē cuius p̄ſentia deſideratur, eius ratihabitione non poteſt confirmari vt inſti. de autho. tu. in. fi. Itē ſi ſententia excōicationis cōfirmaretur, retro eſſet quis excōmunicatꝰ: qđ eſſet abſonum. Dicas ergo ꝙ ſententia q̄ nulla eſt: non poteſt ratihabitione cōfirmari: quia ſententia plus habet iuris q̄ facti. ꝛ in illa. l. ff. rē ra. ha. fuit ſentētia lata a ſuo iudice: ſȝ contra ius. ꝛ ſufficit ꝙ litigator credat ſe condemnatum, ad hoc vt teneat iudicium. ff. fa. her. cum putarem. ſolus tamen ꝓnceps poteſt ſententiā, que nulla eſt, confirmare: vt. ij. q. j. in primis. et iij. q. vj. hec quippe. quia et ipſe mutat ſubſtantialia rei. C. de rei vxo. acti. in prin. ſic intellige. iij. q. vj. hec quippe. Alia autem que plus habent facti q̄ iuris, vt emptio, locatio, ꝛ traditio: poſſunt ꝯfirmari. ff. đ cur. fur concilio. §. vlt. vnde donationem factam a laico et non nomine epiſcopi poteſt epiſcopus confirmare: vt xvj. queſtione. j. ca. vlti. ꝛ extra de iure pa. cura paſtoralis. Si autem aliquis ordinat clericos alterius credens ſuum epiſcopum ratum habiturum, tunc poteſt talis ordinatio confirmari per ratihabitionem: vt. j. e. lugdunen̄. ſecus ſi non poneret ſpem in ratihabitione illius: vt. ff. de ſo. ſi quis offerenti. In ſententia aūt dici poteſt ꝙ ſi aliquis nomine alterius tulit ſententiā ꝙ tunc poſſit ratificari. Joā. Quid iuris ſit de hoc, et de ſentē. excō. notatur in queſtionibus. B.

NUllꝰ primas ¶ Caſus. Celeſtinus prohibet in hoc ca. ꝙ nullꝰ ꝑtriarcha vl' archiep̄s vel ep̄s iudicet vel ordinet vel diſponat aliq̇d in parochia alterius niſi fuerit inuitatꝰ. Si vero p̄ſumpſerit, dānabitur cū cooperantibus et conſentientibꝰ ei. Nā ſi ordinare nō poteſt, nec iudicare poterit. idē dicit de epiſcopo in duobus ſequentibus ca. ſ. ꝙ irritaerit talis ordīatio et ipſe dānabitur.

a ¶ Metropolitanus. Si metropolitanꝰ nō pōt itrare dioceſim ſuffraganei ſui niſi vocatus, vt hic dr̄: q̄liꝛ ergo viſitat dioceſim, ꝛ recipit ibi ꝓcurationes: vt ex̄ de cē. ſopite. ex̄ de preſcrip. cū ex officij? Sȝ illđ intelligo in eo caſu qn̄ p negligentiam deuoluiꝛ ius ad metropolitanum, vel ēt p appellationē.

b ¶ Ordinare. ar. gu. ex quo minus non lȝ, nec maius: vt. xliiij. diſt. nulli. xvj. q. ij. viſis. ꝛ ꝑȝ hoc minꝰ eſt ordinare q̄ iudicare: qꝛ ſolꝰ pōt ordinare, ſed non ſolus iudicare ad depoſitionem. j. xv. q. vij. ſi autem. et. c. felix. ꝛ. c. vlti.

c ¶ Iudicabit. Sepe tamē iudicat qui non poteſt ordinare: vt archidiaconꝰ. vt. xxv. diſt. perlectis. ꝛ ex̄ de tempo. ordi. cum in diſtribuendis.

d NUllū. ¶ A metropolitano. hoc intelligas in arduis negocijs: f aliter ſufficit voluntas epiſcopi: vt. ſ. c. proxi.

e ¶ Vacua, quātū ad executionē altarȝ: tn̄ cōſecratio

Sētentia nulla an poſſit ratihabitione confirmari.

Deut. xix. d. puer. xxij. d.

Maiꝰ nō licet cui non lȝ minꝰ.

f Et totā ꝓuīciā ꝯtingētibꝰ: vt dixi in lr̃a.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

manebit: vt. vij.q.j. epiſcopus in dioceſi.
a Epiſcopū. ¶ Ordinandum. ſi tamen ſuū ſubditū alibi excōmunicaret, videtꝫ ꝙ tenet. xj.q.iij. ſi epiſcopus. ſicut Paulus abſens excōmunicauit Corinthiū. ꝛ facit ad hoc. vij.q.j. ſi quia preſbyter. ꝛ. c. ſi q̄ ꝓo. ſine reſpectu tamen pro tribunali non poteſt ibi ferre ſententiam: vt argu. extra de offi. le. nouit. ff. de offi. pre. l. iij. de iuriſ. om. iu. l. vlti. ff. de offi. ꝓcō. ꝛ le. l. ij. De hoc plenius dixi extra de offic. leg. nouit.
b ¶ Ex teſtimonio. Nunquid hoc teſtimoniū ſufficit iſti vt non iterum examinetur ab illo epiſcopo? Arg. ꝙ ſic. xix.q.ij. due. xlvij. diſ. de petro. et. xvj.q.ij. ſi quis epiſcoporuꝫ. ſicut tutori dato i teſtamento, ſufficit teſtimoniuꝫ pr̄is: vt inſti. de ſatiſd. tu. §.j. argu. contra. lxxiij. diſt. ſanctiſſimo. ſed ibi de collocādo in eccleſia ſecunda. Item nū quid ſufficiunt litere archidiacōi? nō: vt extra de offi. archi. ſignificaſti. ſed hoc verum eſt vbi non eſt conſuetudo ꝑſcripta. j. ea. queſt. iij. con queſtus.

Tutor teſtamentarius non tenet ſatiſdare

Epiſcopi. ¶ Caſus. Statuitur in hoc ca. ꝙ quilibet epi ſuas regāt eccl'ias vl' parochias, ꝛ ad alienas nō accedāt, ſꝫ q̄libet in ſua ꝓuincia diſponat q̄ diſponēda ſunt.
c ¶ Dioceſim. id eſt prouinciam ſiue regionē: ſic ecō tra nomen regionis pro dioceſi ponit. ſ. c. proxi. ſic ꝛ j. proxi. q. per ſingl'as. ij. valet hoc conſiderare ad inſtrumēta ꝛ diuiſiones ꝓuincīarū: vt. vj.q.iij. ſcitote.

Dioceſis pro regione ponit, ꝛ ecōtra.

Non inuitati. ¶ Caſus. Dicit in hoc ca. ꝙ epi non debent ire ad alienas ꝑrochias ſup ordinandis aliquibus vel diſponēdis eccleſiaſticis cauſis: ſꝫ vnaqueqꝫ ſynod⁹ ordinet intra ſuā ꝓuinciā que diſponēda ſunt, ſicut in cōcilio Niceno ſtatutū eſt.
¶ Dis. Hec eſt ſcda pars diſtinc. ſm Jo. de fan.
¶ Caſus. Concludit Gratia. ex ſupradictis ꝙ nullus eps clericos alterius ordinare debet: et querit incidenter ſi cōtingat clericos ordīari ab epo nō ſuo: an poſſint in ſuis ordinib⁹ tolerari a ſuis epiſcopis. Et rn̄det ꝙ ſic: vt dicit in proxi. c.

que geſſerit: ipſe vero huius indiſciplinati auſus ꝛ irrōnabilis cepti dignas cauſas expēdat, tanq̄ depoſit⁹ a ſctā ſynodo, ꝛ propter huiuſcemodi preſumptionē iam ꝑdānat⁹.

Item ex eodem.

¶ Ad ordinationē eccleſie q̄ ſibi cōmiſſa nō fuerit, minime accedat epiſcopus.

Epiſcopū non debere in alienā irruere ciuitatē que illi ꝓbatur non eſſe ſubiecta: neqꝫ in regionē q̄ ad eius curā minime noſcit ꝑtinere, ad aliq̄d ordinādū[a]: neqꝫ p̄ſbyteros aut diaconos cōſtituere ad alios epos ꝑtinētes, niſi forte cum volūtate ꝛ teſtimonio[b] ꝓprie regionis epi. Q̄ ſi quiſpiam horū q̄d tale facere voluerit: irrita q̄deꝫ erit talis ordinatio: et ſup his etiā q̄ male vſurpauerit, a ſynodo arguat: nā ſi ordinare nō potuerit, nullaten⁹ ad alios pertinētes iudicare preſumat. Item ex ſynodo cōſtātinopolitana.

¶ Nō accedāt epi ad eccl'as que ſunt extra eoꝝ dioceſim.

Epiſcopi qui extra ſuaꝫ dioceſim[c] ſunt, ad eccleſias que extra terminos eorū ſunt, nō accedāt: neqꝫ confundant et ꝑmiſceāt eccleſias ſm regulas ſtatutas. Alexādrie quidē epi ea que ſunt in Egypto tātūmodo gubernēt: orientales autē epi ſolius Orietis curā gerāt: ſeruatis tamē honoribus primat⁹ eccleſie Antiochene, q̄ in regulis Nicene ſynodi ꝯtinētur. Sed ꝛ Aſiane dioceſis epi: ꝛ ea que ſunt in Aſia, et q̄ ad Aſianā tm̄mo do dioceſim ꝑtinēt, gubernēt. Ponti autē epi pōtine tm̄mō dioceſis habeāt curā. Thracie ꝓo ipſius tm̄mō Thracie.

Item. ¶ De eodem.

Non inuitati epi vltra dioceſim accedere non debēt ſuper ordinādis aliqb⁹ vel quibuſcūqꝫ diſponēdis eccleſiaſticis cauſis ſeruata regl'a q̄ ſupraſcripta eſt de vnaquaqꝫ dioceſi. Manifeſtū nāqꝫ eſt ꝙ ꝑ ſingulas quaſqꝫ prouincias ꝓuicialis ſynod⁹ adminiſtrare ꝛ gubernare oīa debeat ſm ea q̄ ſunt in nicena ſynodo definita. His authoritatibus ꝓhibent q̄libet epi clericos alteri⁹ ordinare. Sꝫ q̄rit ſi contingat eos aliqb⁹ ſacros ordines diſtribuere: an ordīati ab epis ſuis i ꝓprijs ordinib⁹ recipi poſſint? De his ita ſcribit Urban⁹ pa. Ihu. Lugduneſi. archiepiſcopo.

¶ Clerici ab epo alteri⁹ parochie ordinati, a proprio in ſuis ordinibus recipi nō poſſunt.

Lugdunenſis parochie clericos quos cōtra ſtatuta canonū ab alterius parochie epis ordinatos literaruꝫ tuarū ſignificatione monſtraſti: cum graduū ſuorū honore recipe, religiōis tue prudētia poterit[d]: ſi eos alias canonice ꝛ ſine prauitate aliqua ordinatos cōſtiterit: ſi tm̄ eoꝝ probabilē vitā id indulgentie ꝓſpexeris ꝓmereri. Legim⁹ quippe ſanctū Epiphaniū epm ex dioceſi ſancti Joānis Chriſoſtomi q̄ſdā clericos ordinaſſe quod ſanctus[e] vir oino nō feciſſet, ſi ei detrimētū fore perpendiſſet ...

Lugdunēſis. ¶ Caſ⁹ Lugduneſi. archiepus queſiuit ab Urbano vtrū in ſuis ordinibus poſſit tolerare quoſdā clericos ſuos ab alijs epiſcopis ordinatos, cum eis diſpēſando. Et reſpondet ꝙ ſic ex miſericordia ſi bone vite ſint: et ſine prauitate fuerint ordinati iniūcta eis penitentia competēti. Et hoc probat exēplo Joā. Chryſo. q̄ clericos ſuos ordinatos a ſancto Epiphanio tolerauit, ꝛ in ſuis ordinib⁹ recepit: q̄d nō feciſſet ſi ſciret eos non recepiſſe ordines. iij. pe.
d ¶ Poterit. Argu. ꝙ ſequēs ratihabitio confirmat q̄d ꝑmo fuit inutile: vt. lxiij. diſtinc. ſalonitane. et. xvj. q.j. ca. vlt.
e ¶ Q̄d ſanctus vir. ſic. ſ. xxvij. diſtinct. qui de menſa. vij. queſtione. j. omnis. Sed nonne iſte epiſcop⁹ delīqt ordinādo clericos alteri⁹? quomodo ergo ſanct⁹ fuit? Omiſſis mul tis ſolutionib⁹ dic ꝙ excuſatur ideo quia vtiliter geſſit: et quia credebat hoc Joan. placere ſicut non facit furtum qui credit hoc placere domino: vt inſtit, de ob, que ex qua, de: lic, naſcuntur ·§·j.

q̄d no. ſ. e.c.j. in gl.ij. in fi. Jdeꝫ Bar. l.j. iter, oēs §. recte ff. de fur. glo. cuꝫ nota, in ca. dudū. ij. de elect.

a ❡ Moderatio tua. permittitur hic ep̄o diſpenſatio canonis vel criminis penalis. ſi.eſt.ꝫ.j.qõ.v.ca.vlti.in ſi.ſed nõ ꝑmitteret ſi ſimoniace fuiſſent ordinati.j.q.j. erga. de penitẽtialib⁹ nõ eſt dubiũ: qꝛ hoc põt quilibet ſacerdos: vt.xxvj.q.vij.tempora penitudinis.

Q Uod autez.

❡ Caſ⁹ hic intitulatur.iij.qõ. qua querit an archiep̄us poſſit abſoluere vel dãnare clericos ſui ſuffraganei illo incõſulto: ꝛ certuz eſt ꝙ non, niſi cũ appellatur ad eũ, vt habetur de cõſuetudine: vel ſi ep̄s decederet: ꝛreos arbitrio archiepi̅ diſpenſari voluerint clerici: vt.ꝫ.e.conqueſt⁹. vel niſi epiſcop⁹ ſit negligẽs: vt.ꝫ.e.cum ſimus. vel niſi controuerſia ſit inter ep̄m ꝛ ſuum clericũ: vt.ꝫ.xj.q.j.ſi clericus. vel niſi diſſẽtio eſt de electiõe epi̅: vt ꝫ.lxiij.diſ.ſi forte. Sȝ hoc hodie corrigitur per conſtitutionẽ Innocentij pape Sed quia cõmunia negocia prouincie: vt ſynodum congregare, ep̄m examiare, poteſt facere: non tamen ſine conſenſu alioꝝ: vt.ꝫ.c.j.ij.iij et.iiij.ꝛ.v. Et procedit hoc ordine. Primo probat ſuꝑficialiter ꝙ archiepiſcop⁹ poteſt abſoluere ꝛ dãnare parochianos ſui ſuffraganei illo incõſulto/vſ ad.§.ſed contra. deinde ꝓbat contrariũ vſ ad.§.ſola.in quo tractat de excellentia pape: ꝛ hoc vſ ad.§.vltimũ.in ꝗ ſoluit contrarietatẽ. Dicit ergo ꝙ ſicut eccl'ie toti⁹ ep̄atus ſunt in poteſtate epi̅,ſic eccleſie toti⁹ archiep̄atus ſunt in ptãte archiepi̅: ita ꝙ ep̄o non licet aliq̄d agere ſine ꝯſilio metropolitani: ſȝ itellige in his q̄ ptinẽt ad generalẽ ſtatũ ꝓuincie totius ep̄atus.

b ❡ Quod autẽ. Metropolitan⁹ ep̄o incõſulto nõ põt iudicare clericos ſuos/niſi in caſib⁹ ſpecialibus.ſ.quãdo cauſa ꝑ appellationẽ defertur ad ip̄m: vt.ꝫ.ea.conqueſtus. vel niſi cauſa ſit inter ep̄m ꝛ clericũ: vt.xj.q.j.ſi clericus. Itẽ cũ diſſentio eſt de electione epi̅: vt.lxiij.diſt.c.vlti.hoc vero non tenet hodie per id qđ eſt extra de elec.qꝛ propter. Item cum ſuffraganeus eſt negligens: vt.ꝫ.e.cum ſimus. Itẽ oia male acta poteſt punire et retractare: vt.xxvj.q.v.quicũ.ꝛ.xij.diſt.de his. Item ſi de cõſuetudine aliquid obtinuit: aut ſi ep̄s deceſſit: vt.ꝫ.ea.conqueſtus. Aliter de ſpecialib⁹ negocijs

…ſſ.vt … colla … tiõe ha … bita eli … gat ꝛc. … q.d.licȝ … cogni: … tio ele: … ctionȝ … ꝛ electo … rũ per: … tineat … ad me: … tropoli … tanũ: ſi … ſi gra: … fica: … to: ſed … tum eli … gatim … tõe oẽſ … c.vt … cler.

penderet. Quos igit̄ recipiẽdos moderatio [a] tua arbitrata fuerit: iniũcta ſatiſfactiõis gratia ꝓpter eccleſiã quã offenderũt cognita pnia miſerationis ĩtuitu in ſuo quo honore recipies: ſalua tñ in oĩb⁹ ſanctoꝝ canonũ diſciplina.

❡ Queſtio.iij.

Q Uod aũt [b] archiep̄us clericos ſui ſuffraganei illo incõſulto dãnare valeat, vl' abſoluere ſic videtur poſſe ꝓbari: ſicut totius ep̄atus eccleſie in poteſtate ſũt epi̅, ſic ꝛ eccleſie totius archiep̄at⁹ ad dioceſim pertinent archiepi̅. Uocãtur enim epi̅ a metropolitano in partẽ ſolicitudinis, nõ in plenitudinẽ poteſtatꝭ. Sic quippe vices ſuas eis impertitur, vt poteſtatẽ ſuã ſibi non adimat: vnde ꝛ ſine ei⁹ cõſilio nihil eis agere licet.

S icut in cõcilio Martini pape legitur.

❡ Nec epi̅ ſine metropolitani cõſenſu, nec ille ſine eorum cõſenſu aliquid agere debet.

P Er ſingulas ꝓuincias opȝ ep̄os cognoſcere [c] metropolitanũ ſuũ: ꝛ ip̄m primatus ſui curam ſuſcipere: nihil autẽ opȝ agere [d] reliquos ep̄os preter eũ, ſm ꝙ antiquitus a patribus nr̄is conſtitutũ in canone ꝯtinetur: ꝓpter quod ꝛ metropolitanus nihil p̄ſumptiue aſſumat abſ conſilio ceterorum.

I tẽ ex cõcilio Antiocheno.

❡ Sine metropolitani ꝯſcientia extra ſuam dioceſim nihil agat epiſcopus.

P Er ſingulas [e] ꝓuicias ep̄os ſingulos ſcire oportet ep̄m metropolitanũ q̄ eis preeſt, curã ꝛ ſolicitudinẽ toti⁹ [f] ꝓuincie ſuſcepiſſe: ꝓpt' qđ ad metropolitanã ciuitatẽ ab his q̄ cauſas hn̄t, cõcurrat. quapropter placuit eũ et honore p̄cellere, ꝛ nihil vltra ſine ip̄o reliquos ep̄os agere ſm ãtiquũ patrũ nr̄oꝝ canonẽ: niſi hoc tm̄ qđ vnicui eccleſie ꝑ ſuã dioceſim cõpetit. Unũquẽ em̄ oportet ep̄um habere ſue dioceſis poteſtatẽ: vt regat ꝛ gubernet ſecundum ep̄atum ſe nõ poteſt metropolitan⁹ intromittere: ſed cõmunia negocia que non magis pertinẽt ad vnum ꝙ̄ ad aliũ: ſed ad ſtatũ totius ꝓuincie: vt ꝯgregare ſynodũ: examinare ep̄m: ꝛ ordinare: hoc põt: nõ tñ ſine cõſilio alioꝝum epiſcopoꝝ: vt.ꝫ.e,ca.j.ꝛ,ij.iij.ꝛ.iiij.et.v.

P Er ſingulas

❡ Caſ⁹ Dicit hic ꝙ epi̅ in ſingulis ꝓuincijs debent recognoſcere ſuuȝ metropolitanum, ſibi obediendo: ꝛ nihil agere ꝯ cõmunibus negocijs ſine metropolitani conſilio. Similiter nec metropolitano licet ſine conſilio epiſcoporum aliquid facere de negocijs cõmunibus.

c ❡ Cognoſcere. .i.reuereri. i. diligere: vt ibi. Nõ noui vos.vij.qõ.j.ſicut vir.in fine.

d ❡ Agere.quod ad ſtatum cõmunẽ pertinet: vt.ꝫ.e. archiepiſcop⁹.ſic.ꝫ.lxxx.diſt,nõ debere.

P Er ſingulas

❡ Caſus. In niceno cõcilio fuit ſtatutum vt archiep̄s per ſingulas prouincias curam gereret, et ad archiepiſcopũ appelletur: ſine cui⁹ conſilio epi̅ nihil agere poſſunt/niſi de his q̄ ad proprias eorum parochias ſpectant: et econuerſo metropolitanus ſine conſilio epiſcopoꝝ nil agere poteſt.

e ❡ Per ſingulas.ſi.ij.q.vij.metropolitanum.

f ❡ Totius ꝓuicie. Hic videtur ꝙ archiep̄s eſt iudex ordinari⁹ toti⁹ ꝓuincie. nã hȝ ꝓcurationẽ ꝛ viſitationẽ totius dioceſis: vt ex̄ de preſcri.cũ ex officij. ꝛ qꝛ vn⁹ eſt iudex ꝓuincie: vt.vij.q.j.in apib⁹. ex quo em̄ archiep̄s eſt iudex ep̄i ergo eſt iudex dioceſis ſue: arg.ff.de pecu.ſer.ſi ſeru⁹ me⁹. Nã ex eo ꝙ vicari⁹ eſt in peculio ordinarij, ergo ꝛ peculiũ vicarij: vt ibi dicit' et preterea hic dicit ꝙ oẽs q̄ cãs hñt, cõcurrant ad metropolitanũ. Itẽ qꝛ determinat cauſas delatas ad ip̄m ꝑ q̄relam: vt x.q.iij.quia cognouimus. Sed licet poſſet dici ꝙ̄ ſit ordinarius, ſe tamen nõ põt intromittere de cauſis ſubditoꝝ/niſi in caſibus exceptis: vt ex̄ de offi.ordi.paſtoralis.in ꝑn. ſi tñ ferat ſniam aliquã in ſubditos ſuffraganei ſui, bene tenet: cũ ſit iudex ipſoꝝ.arg.in autent. de defen.ciui.§.et iudicare.et.§.ſeq. vbi dicitur ꝙ preſes vel maiores iudices nõ poſſũt ferre ſentẽtiam vltra ſummã,ccc,aureoꝝ,ſi tñ tulerit,tenet: vt ibi innuit,h.

Archiep̄s an ſit iudex ordinarius totius prouincie. Hoc verꝫ eſt ſȝ La. vt not. iij. q. vj c.j.i gl. ij.vbi dixi de hoc.ar.

dicit non tenere talem ſnīam quā metropolitanus fert in ſubditos ſuffraganei: qꝛ metropolitanus iudex alienus eſt reſpectu ſubditoꝝ ſuffraganeorū: vt.vj.q͞o.iij. ſcitote.et.iij.q.vj.pegrina. ſicut abſoluere non pōt niſi appellet ad eū.ex̄ de ſen.exc.p tuas.ex̄ de of.deleg.cū ꝯtingat. Itē qꝛ ſi quicqd fecerit, irritū eſt: vt.j.e.nullus. Hoc ſcias q̄ ſ cauſis epī pōt p ſolam q̄relā cognoſcere.xj.q.j.ſi clericus aduerſus Jo. q͞o dicit h. verum eſt: vt ex̄ de of.ordi.paſtoralis.B.

a ¶ Singulis. poteſt ergo anathematizare aliquē inconſulto metropolitano: immo et quilibet ſacerdos inſcio ſuo epō: vt ex̄ de offi.ordi.cū ab eccleſiarū. nec tenet q͞o legit.xj.q.iij.nemo epoꝝ.

¶ Niſi forte. ¶ Caſus. Dictū eſt.ſ. q̄ archiepō nihil agere licet ſine cōſilio epoꝝ. q͞o verum eſt, niſi epi poſt annunciationem ꝯtēpſerint in ſuis eccleſijs economos ordinare: vt pbat̄ ſeq.ca.

Cum ſimus. ¶ Caſ⁹. Statutū fuit in ſynodo Cōſtantinopolitana vt oēs regule ſanctorū patrū cuſtodiant̄ et precipue illa q̄ precipit economos debere eſſe i vnaquaq; eccleſia. q̄ ſi metropolitan⁹ facere neglexerit, licētiā habeāt epi in ſua eccleſia economū ordinare: ⁊ ecōuerſo. Idē ſeruādum eſt i monaſterijs.

j.Co. v.b.

b ¶ Economos. Economus ſi cui res eccleſie gubernanda mādatur: vt.C.de ſacroſanc. eccle.iubemus.

Econo: m⁹ qd.

c ¶ Economū. Qui clericus erit: et de pprio clero dꝫ eſſe.lxxxix.diſtin.ca.quia.⁊.xvj.q.vij.in nona actione. De hoc notaui.xvj.q.vij.quoniam.

d ¶ Epis. Ergo ſicut ſuperiores inferioꝝ, ſic inferiores ſuperioꝝ ſupplent defectū: vt ex̄ de cōce͡ſ.preben.et eccle.non vacan.nulla.⁊.lxxxix.diſt.volumus.

¶ Probatur. ¶ Caſus. Adhuc pbat q̄ archiepō incōſulto ſuffraganeo ſuū poſſit parochianum abſoluere, exēplo Pauli metropolitani Corinthioꝝ: q̄ Corinthiū fornicatorē tradidit ſatane: ⁊ poſtea reconciliauit.

e ¶ Corinthium. Et in hoc ſuppleuit negligentiam Apollo: vt.j.e.capi.vlti.

dum cōpetētem ſingulis[a] reuerentiā: ⁊ prouidentiā gerat oīs regiōis que ſub ipſius eſt ciuitate: ita vt ordiare ei preſbyteros ⁊ diacones probabili iudicio liceat: ⁊ de ſingulis ipſius regiōis cauſis cū moderatione et pōdere diſceptare. vltra aūt nihil agere pmittat̄ citra metropolitani epi cōſciētiam: nec metropolitanus ſine ceteroꝝ aliquid gerat conſilio ſacerdotum.

Niſi forte epiſcopi ipſi economos in eccleſia ſua ordinare contempſerint.

Unde in.vij.ſynodo legit̄.

¶ Metropolitan⁹ conſtituat economos quos epiſcop⁹ habere neglexerit.

Cum ſimus debitores, oēs ſacras reg̃las cuſtodire, et eā q̄ dicit in vnaq̄q; eccleſia economos[b] eſſe debere modis oībus inuiolabilem cōſeruare debem⁹. Et ſi q̄dē vnuſquiſq; metropolitan⁹ in ſua eccleſia cōſtituerit economū[c], bene vtiq; eſt. ſin autē ex authoritate ppria ꝯſtantinopoleos epis[d] licētia eſt preponendi economos in eius eccleſia. ſilr et metropolitanis, ſi epi qui ſub eis ſunt nō ſategerint economos ſtatuere in ſuis eccleſijs. Idipſum aūt ſeruādū eſt etiā in monaſterijs.

Probatur illud idem exēplo apoſtoli qui fornicatorē Corinthium[e] impenitētem ſatane tradidit: poſtea penitētem eccleſie reconciliauit: hoc tm̄ ſcribens Corinthijs in prima et ſecunda epl̄a, vt excōicato nō ꝯmunicarēt: et recōciliato ſocia charitate copularētur.

Sed contra probatur authoritate multoꝝ. Ait enim Iginius papa.

¶ Metropolitan⁹ ſine epoꝝ ꝯſenſu vel preſentia alicuius eoꝝ non audiat cauſas.

Saluo[f] in oīb⁹ Romane eccleſie priuilegio, nullus metropolitanus abſq; ceteroꝝ oīm ꝯprouincialium epoꝝ inſtantia[g] aliquoꝝ[h] audiat cauſas[i]: qꝛ irrite erūt aliter acte, q̄ in cōſpectu eorum oīm ventilate: ⁊ ipſe ſi fecerit, coerceatur a fratribus.

Item Anicius papa.

¶ De eodem.

Archiepēs[k] nihil de epiſcopoꝝ cauſis aut alijs cōmunib⁹ iuxta ſtatuta apl̄orū abſq; cūctoꝝ illoꝝ agat cōſilio: nec illi aſſumāt niſi quantū ad ſuas ptinet parochias ſine ſuo ꝯſenſu: qm̄ tali cōcordia gaudet altiſſimus, et gloriatur in membris ſuis.

Idem. De eodem.

Si aūt aliq̄s metropolitanoꝝ inflatus fuerit, et ſine oīm comprouincialiū preſentia vel conſilio epoꝝ vel cauſas eoꝝ aut alias cauſas (niſi eas tm̄ que ad ppriā ſuam pertinēt parochiā) age-

¶ Sed contra ⁊c. ¶ Nūc pbat Gratianus ꝯtrium.ſ. q̄ metropolitan⁹ nō pōt diſponere de negocijs epoꝝ ſine conſenſu ipſoꝝ ⁊ oīa capi. vſq; ad .§. ſola intelliguntur de cōibus negocijs vel de ſpecialibus cū epi nō ſunt negligentes, ſed diligēter agūt que debent. h.

Saluo. ¶ Caſus. Queſitū fuit ab eugenio vtrū archiepēs poſſit cognoſcere de cauſis criminalibus epoꝝ ſine cōſenſu alioꝝ epoꝝ. Et reſpōdetur q̄ nō ſaluo Romane eccleſie puilegio.

f ¶ Saluo. Debet quis ius ſuū proteſtari, ne fiat ei preiudicium. ſic.xxviij.diſti. diaconi. ⁊.vij.q.j. pōtifices.ff.qui. mo.pi. vel hypo.ſol. ſi debito.§. ſi in venditione.

g ¶ Inſtantia.i. preſentia.

h ¶ Aliquoꝝ ſcꝫ epiſcoporum.

i ¶ Cauſas. ſcilꝫ criminales: vt.iij. q͞oe.viij.ſuggero. Et no. q̄ cū cauſa eſt inter clericū et epm̄ q̄ metropolitan⁹ in ſynodo cōprouinciali tractabit cauſam.xj.q.j. ſi cleric⁹. niſi velis dicere q̄ hodie ſolus metropolitanus obtinet vicē ſynodi quantū ad iſtud.xviij.di.c.j.⁊.x.q.iij.qꝛ. De hoc dixi.vj.q.ij.epēs.

Cauſa inter epm̄ et clericū coraꝫ q̄ dꝫ tractari.

Archiepēs. ¶ Caſus. Anici⁹ papa ſtatuit vt archiepēs de cauſis epoꝝ aut cōib⁹.ſ. criminalib⁹ nihil agat ſine conſilio ſuorum ſuffraganeorum: nec epiſcopi ſine conſenſu archiepiſcopi aliquid agant, niſi quantum ad ſuas parochias pertinet.

k ¶ Archiepiſcopus. Hoc cap. exponit premiſſa.

Si aūt. ¶ Caſus. Queſitū fuit ſi archiepēs ſuperbe vult de cauſis criminalib⁹ vel ciuilibus epoꝝ co-

gnoſcere ſine eoꝝ volũtate: vel eos in aliquo grauare: quid ſit faciendũ? Et rñ. ꝙ corrigi dꝫ a ſuffraganeis: et ſi fuerit incorrigibilis, ſignificetur pape, quatenus per ipſum puniatur vt ceteri timorem habeant.

a ¶ Inobediens. Hic habemus ꝙ metropolitan⁹ põt coerceri a ſuffraganeis. ſic. ꝫ. e. ſaluo. in fi. ſic. lxiij. diſtinct. ſalonitane. Sed qualiter ſubditi poſſunt eũ coercere? Rñ. reprehẽdere poſſunt ex charitate. ij. q. vij. preſumũt. ⁊ c. ſecuti. Iſte autẽ q̃ defert querelã ad metropolitanũ, ſi ne appellatiõe patiatur diſpẽdium litis. argu. in aut. col. iij. de defen. ciui. circa mediũ. §. nõ habẽte. in fine. hoc ideo, q꞉ traxit aduerſariũ ſuum ad alienũ iudicẽ: vt. xj. q̃ne. j. inolita. Joannes.

Metropolitan⁹ a ſuffraganeis reprehendi põt.

Dic ꝙ triplex reprehenſio: vt not. ꝫ. xxj. diſ. nolite. in fi.

Nullus. ſi Caſus. Hoc ca. diuiditur in duas ptes. Prima pars loquit̃ de ſpecialibus negocijs ſuffraganeoꝝ. Scda de cõmunib⁹. Dicitur ergo in prima ꝙ nullus primas vel metropolitanus dꝫ ſe intromittere de ſpecialibus negocijs ſui ſuffraganei abſqꝫ eius licẽtia vel voluntate: qđ ſi fecerit, irritũ erit quicquid fiet: ⁊ ipſe deponetur. In ſcda parte dr ꝙ p̃mas vel metropolitanus nõ debet agere cauſas criminales vel communia negocia ſine cõſenſu epõꝝ: nec ipſi ſine cõſenſu metropolitani vel primatis debent aliquid agere, niſi de his que pertinent ad propriam parochiã: vt oĩa cõcorditer fiant. Secunda ibi, Sed quicquid.

b ¶ Aliquem. Licet non poſſit iudicare de eccleſia ſuffraganei, põt tamen de epõ iudicare. xj. q. j. ſi clericus. Et ſic fallit illa regula: Si vinco vincentẽ te, multo fortius vinco te. ff. de diuer. et tẽpo. pre. de acceſſionibus. §. j. Item fallit. ff. qui po. in pig. ha. claudius. et libertus liberti mei non eſt libertus meus: vt. ff. de verbo. ſignifi. Modeſtinus. ⁊ non oẽs qui ſunt cum ſorore mea, ſorores mee ſunt. lxxxj. diſt. legitur.

Si vinco vincẽtẽ te, vinco te: q̃nqꝫ fallit.

c ¶ Aliquid ve. Ergo nec abſoluere poteſt excõmunicatum a ſuffraganeo ſuo. ex̃ de ſentẽ. excom. per tuas. epũs tamẽ abſoluere põt excõicatum ab archidiacono: q꞉ archidiaconus eſt vicarius epi: vt ex̃ de offi. archi. c. j. ſed epiſcopus nõ eſt vicarius archiepiſcopi. Quid de hoc iuris ſit, dixi. xxv. diſtin. perlectis.

Excõmunicatum ab epõ nõ abſoluit archiepũs.

re, aut grauare eos voluerit: ab oib⁹ diſtricte corrigatur: ne talia deinceps preſumere audeat. Si ṽo incorrigibilis eiſqꝫ inobediẽs[a] apparuerit: ad hanc apoſtolicã ſedem cui omniũ epõrũ iudicia referri precepta ſunt, ei⁹ cõtumacia referat̃: vt vindicta de eo fiat: ⁊ ceteri de eo timorẽ habeãt.

Item Calixtus papa.

¶ De eodem.

Nullus primas, nullus metropolitan⁹ diocesani eccleſiã vel parochiã, aut aliquẽ[b] de ei⁹ parochia preſumat excõicare vl̃ iudicare aliquid ve[c] agere abſqꝫ ei⁹ ꝯſilio vl̃ iudicio: ſꝫ hoc obſeruet qđ ab apl̃is ac patrib⁹ ⁊ deceſſoribus nr̃is eſt ſtatutũ, ⁊ a nobis cõfirmatũ: id eſt ſi q̃s metropolitanus epũs (niſi qđ ad ſuã ſolũmodo propriã ꝑtinet parochiam) ſine cõſilio et voluntate oĩm cõprouincialium epiſcoporũ extra agere aliq̃d tentauerit, gradus ſui periculo quidẽ ſubiacebit: et qđ egerit, irritum[d] erit et vacuum.

¶ Sed quicq̃d de cõprouincialium epiſcopoꝝ cauſis, eorũqꝫ eccleſiarũ et clericoꝝ atqꝫ ſecularium neceſſitatib⁹ agere aut diſponere neceſſe fuerit: hoc cõmuni cõſenſu comprouincialium agatur pontificum: non aliquo dominationis faſtu, ſed humili atqꝫ concordi adminiſtratiõe: ſicut dominus ait: Non veni miniſtrari ſꝫ miniſtrare. ⁊ alibi. Qui maior eſt veſtrũ, erit miniſter veſter. Similiter ⁊ ipſi ꝯprouinciales epi cuncta eius cõſilio (niſi quantum ad parochias pertinet ꝓprias) agant iuxta ſanctorum cõſtituta patrum, vt vno animo, vno ore cõcorditer ſancta glorificetur trinitas in ſecula.

Itẽ Nicolaus papa Rodulpho Bituricenſi archiepõ.

¶ In ſuffraganei parochia nihil abſqꝫ eius cõſilio metropolitanus agat.

Conqueſt⁹ eſt apoſtolatui noſtro frater noſter Sigedodus archiepũs[e] Narbonẽſis, ꝙ clericos ſuos eo inuito ad iudiciũ tuũ venire cõpellas: ⁊ de reb⁹ ad eccleſiam ſuã ꝑtinẽtibus eo inconſulto q̃ſi iure patriarchat⁹ tui diſponas: cũ hoc nec antiquitas (cui ſcti patres ſanxerunt reuerẽtiã) habeat: ⁊ authoritas ſctõꝝ canonũ penitus interdicat: niſi forte pro cauſis que apud ſe terminari nõ poſſunt, ad te quaſi ad patriarcham ſuũ ꝓuocauerint[f] per appellatiões: vl̃ ſi epũs ſuus deceſſerit, res eccleſie ſue iu-

d ¶ Irritum. Id eſt irritandũ. ſi dicas ꝙ habet iuriſdictionem ordinariã prouincie. ſed ſi ſtet proprie, tũc erit hic argumentum ꝙ metropolitan⁹ non habet iuriſdictionem ordinariã totius prouincie. Quid iuris ſit de hoc, notaui ꝫ. capl. ij.

Conqueſtus eſt. ¶ Caſus. Archiepũs Narbonenſis cõquerebatur de Rodulpho patriarcha Bituricẽſ. qui erat ſuus patriarcha, ꝙ ipſe cõpellebat clericos ſuos eo inuito ad ſuũ iudiciuꝫ venire: ⁊ res ad ſuam eccleſiã ꝑtinẽtes eo icõſulto diſponebat. Precipit ergo ſibi Nicola⁹ vt decetero h⁹ nõ faciat, niſi fuerit ad ipſum appellatum: vel niſi mortuo epõ clerici voluerit res eccleſie diſpenſari ꝑ ipm̃: q꞉ p̃mates nil priuilegij ſuper epõs habent, niſi quantum canones cõcedunt, vel cõſuetudo antiqua: vel niſi romana eccleſia aliquem voluerit ſuo priuilegio decorare. Epõ ſcribit. hec ſunt verba Bede. Et angelo epheſi ⁊c. ſunt ṽba Joãnis. Unde melius eſſet in principiũ capituli: vt dicit Hug. Dicit ergo Beda exponens verba Joannis, ⁊ dicit ꝙ Joannes ſcribit illi epõ de cuius manu Joannes requirebat peccata ſubditoꝝ eius: vt eſſet diligens: ne ſine eius cõſilio de ſuis ſubditis iudicaret, niſi eſſet negligens.

Mat. xx. d.
Ibid. xxiij. b

Archiepi ſub ſũt prĩarchis.

e ¶ Archiepiſcopus. Hic patet ꝙ archiepiſcopi ſubſunt primatibus et patriarchis: vt. xxj. diſt. ca. j. ⁊. lxv. diſt. de perſona. xvij. diſt. multis.

Archiepũs de cauſis ſubditoꝝ epi cogñſcere non poteſt.

f ¶ Prouocauerint. Hic patet ꝙ nec archiepũs nec primas põt cognoſcere de cauſis ſubditoꝝ epõꝝ, niſi per appellationẽ deuoluant̃ ad ipſum. xj. q̃. j. peruenit. ⁊ ex̃ de offic. leg. cum non ignoretis. Idem dico in legato

pape: vt dixi.ij.q.vj.capi.iiij.preter hos caſus eſt alter. xij.diſt.de his. Item cum absolutus ab archiepo nō vult parere epo: ex de offi.ordi.ad reprimēdam. Item cum eſt cauſa inter epm ⁊ clericum.xj.q.j.ſi clericus.⁊ ḡ.vj.q.ij.ca.ij.⁊ hoc cum epus eſt reus.ſed ſi eſt actor/ nō videt ꝙ archiepus ſit iudex rei: vt ex de offic.ordi. paſtoralis. Item cum epſ non vult abſoluere excommunicatum: vt ex de appel.qua frōte. Item cū archiepſ prouinciā viſitat.ex de preſcrip. cum ex officij. ſed illud non dico eſſe generale, niſi vt dixi.ḡ.e.q.ij.nullus primas. Item cū euidēs eſt ſententiam epi iniuſtam eſſe.ex ḋ appel.ſolicitudinem.

Iſtud item reſpicit tex.naz in iſto caſu et ſequētibus archiepſ ē iudex competens.

a ¶ Judicio tuo. Aliter em̄ non poteſt.xij.qōne.ij.nō liceat.

b ¶ Canones.ſic xviij.qōne.ij.hoc tantum.

c ¶ Cōſuetudo. Ergo rōne conſuetudinis poteſt aliquid peti: vt.xviij q.ij.ſeruitiū.ff.de publi.et vec.licitatio ꝟ.earū.ff.communia predi.venditor. Arg.contra x.q.iij.quia. Item ratione diuturnitatis probat negatiua: qꝛ aliter nō ꝓbatur.ff.de ꝓbat. ſi arbiter. Itē diuturnitas cōſtituit ius.ff.de aq quot. ⁊ eſti.l.hoc iure ꝟ. ductus aque.⁊ ex de his que fiunt a prela.ſine conſen. capi.ea noſcitur.⁊ argu.iij.q.vj.hoc quippe. Item conſuetudo dat iuriſdictionē: vt.C.de eman.libe.l.vlti.⁊ ex de arbi.dilecti. Item conſuetudo dat priuilegium: vt hic:⁊.lxiiij.diſt.quia. Arg.contra xciij.diſtin.illud.⁊.diſt.contra morem. hoc ꝓſequutus ſum.ḡ.diſt.viij.fruſtra.

Cōſuetudo multa tribuit.

Vbi conſuetudo parificatur priuilegio.ex de iud. nouit. vbi de hoc.

d ¶ Speciali. Ergo papa in totum poteſt auferre priuilegium vni eccleſie/et alij concedere: vt.xvj.qōne.j. frater noſter.

e ¶ Et angelo. Hec ſunt verba Joannis in Apoca,et deberet eſſe initium capituli.

dicio tuo[a] diſpenſare voluerint. Primates em̄ vl' patriarchas nihil priuilegij hr̄e pre ceteris epis, niſi q̄ntū ſacri canones[b] cōcedūt, ⁊ priſca conſuetudo[c] illis antiq̄t[9] cōtulit, definimus: ita vt ſm̄ Nicenas regulas ſua priuilegia ſeruētur eccleſijs: preterq̄ ſi apoſtolica ſedes aliquā eccleſiam vel ipſius rectorem quolibet ſpeciali[d] priuilegio decreuerit honorare.

I tem Beda ſup Apocalypſim: Et angelo[e] eccl'ie epheſi ſcribe. De eodem.

E Piſcopo[f] ſcribit Joannes de cui[9] manu peccata ſubditoꝝ requirit: ne ſine eius conſilio ſubditos iudicare debeat.

Sola enim Romana eccleſia ſua authoritate valet iudicare de omnibus: de ea vero nulli iudicare permittitur.

V nde Nicolaus papa.

¶ Apoſtolice ſedis iudicium a nemine eſt retractandum.

P Atet[g] ꝑfecto ſedē apoſtolice (cui[9] authoritate maius nō eſt) iudicium a nemine fore retractādum, neq̄ cuiq̄ de eius liceat iudicare[h] iudicio: iuxta quod Innocentius[i] papa Ruffo et ceteris epis ꝑ Theſſaliā conſtitutis ſcribens ait. Nemo vnq̄ apoſtolico culmini (de cuius iudicio non licet retractari) manus obuias audacter itulit[k]: nemo in hoc rebellis extitit: niſi qui de ſe voluit iudicari. Et btūs papa Gelaſius: Nec de eius iudicio.i. Romane eccleſie canones vnq̄ preceperunt iudicari: ſentētiamq̄ illius conſtituerunt non oportere diſſolui, cuius potius ſequēda decreta mandauerūt.

I tem Anaſtaſius patriarcha pape Felici.

¶ Ab alijs damnatos vel excommunicatos apoſtolica ſoluit authoritas.

V Ult ſemꝑ aplice ſedis veſtre licentia, iniuſte[l] damnatos vel excōicatos poteſtati ſue ſua authoritate reſtituere: ⁊ ſua oia eis reddere: ⁊ illos q̄ eos condemnauerūt aut excōicauerūt, aplico punire priuilegio: ſicut etiam noſtris ⁊ anterioribus nouimus factum temporibus.

I tem. De eodem.

N Atiquis regulis ſancitū eſt vt[m] quicquid (q̄uis in remotis aut in longinquo poſitis ꝓuincijs) ſuꝑ eaꝝ querelis aut accuſationibus ageretur: non prius tractandum vel accipiēdū eſſet, q̄ ad notitiam alme ſedis veſtre eſſet deductum: vt huius authoritate iuxta qḋ fuiſſet faciendum pronūciatio infirmaretur aut firmaretur.

I tem Innocentius papa.

¶ Prima ſedes nullius iudicio ſubiaceat.

f E Piſcopo. Hec ſunt verba Bede.

¶ Sola. ¶ Caſus Hactenus oſtenſum eſt ꝙ archiepiſcopi ⁊ primates ſubiectos ſuffraganeoꝝ ſuorū iudicare nō poſſunt illis inconſultis, niſi in caſibus conceſſis, ne autē credat idem eſſe in papa, dicit nūc aliud eſſe i eo. Sola em̄ Romana eccle. poteſt de oibus iudicare: ſꝫ nullus de ea pōt iudicare. et ad hoc inducūtur capitula ſeq.

P Atet. ¶ Caſus Dicit in hoc cap. ꝙ nullus dꝫ tractare vel iudicare de iudicio ſedis apoſt. qꝛ firmū dꝫ eſſe qḋ ipſa iudicat. Et hoc ꝓbat Nicola[9] duobus exemplis: ſcꝫ Inno. ⁊ Gelaſij.

g ¶ Ptꝫ. Ab hoc loco vſq̄ ad finem agitur de excellentia pape. ⁊ oia ca. quaſi idē dicunt.

h ¶ Judicare. nā talis crimen ſacrilegij incurrit: vt xvij. qō.iiij ꝟ. qui autem.

i ¶ Innocētius. Familiarē eſt hec probatio ꝙ vnus papa inducit aliū in teſtem: ſed hoc ideo, qꝛ de ipſorū teſtimonio non eſt dubitādū: ſicut dn̄s mala Sodome ꝑ angelos probauit.ij.q.j.de[9].

Papa papam inducit in teſtē

ad h[o] viij.qō. iij.talia

k ¶ Intulit. Qui manus intulit prepoſito/vel contumax eſt erga ducē vel preſidē/capite punit.ff.de re mili.l.omne ꝟ.j.⁊.ij. irreuerens miles ⁊ cōtumelia parētis capite punitur lxxvj: diſtin. non ſatis. in fine.

N Ult. ¶ Caſ. Sēp fuit licentia ſedi aplice iniuſte dānatos vel excōicatos reſtituere/⁊ eos q̄ iniuſte damnant vel excōicant/punire.

l ¶ Iniuſte. et iuſte. xxxv.q.ix. Gregorius.

N Atiquis. ¶ Caſus In regulis antiquis fuit cōſtitutū vt ſiue in ꝓuincia remota, ſiue in vicina q̄s appellet in cauſa ciuili vel criminali/nihil debeat innouari anteq̄ cauſa ad apoſtolicū deferatur: vt per ipm̄ ſententia confirmetur vel infirmetur.

m ¶ Ut quicquid. Id eſt vt ſi appellatur Romā vel a

remotis vel a vicinis partibus, nil attentaret ante ſententiam pape. ſ. diſt. xvij. multis. dicit per Eſaiā ꝓphetā. Sequētia duo ca. plana ſunt.

NEmo[a] iudicabit primā ſedem iuſtitiam temperare deſiderātē: neqꝫ enim ab Auguſto, neqꝫ ab omi clero[b], neqꝫ a regibus, neqꝫ a populo iudex iudicabitur.

Item Symmachus papa.

¶ De eodem.

ALiorum hominū cauſas deus voluit per homines terminari: ſꝫ ſedis iſtiꝰ preſulē ſuo ſine queſtione reſeruauit arbitrio: voluit beati Petri apoſtoli ſucceſſores celo tantum debere innocentiā, ⁊ ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiolatam habere cōſciētiā. Nolite exiſtimare eas animas inquiſitionis non habere formidinem[c], quas deꝰ pre ceteris ſuo reſeruauit examini. Nō habet apud illum reus de allegationis nitore ſubſidium, quando ipſorum factorum vtitur eo teſte quo iudice. Tu dicas forſitan, omniuꝫ animarū talis erit in illa diſceptatione cōditio: replicabo[d]: vni dictum eſt: Tu es Petrꝰ, et ſuper hanc petrā edificabo eccleſiam meā: ⁊ queccūqꝫ ſolueris ſuper terram, erunt ſoluta ⁊ in celo. Et rurſus ptꝫ ſanctorum[e] voce pontificum dignitatem ſedis eius factā toto orbe venerabilem, dum illi quicquid fidelium eſt vbiqꝫ, ſubmittitur: dum totius corporis caput eſſe deſignatur. De hac mihi per prophetam[f] dictum videtur. Si hec humiliatur[g], ad cuius fugietis auxilium: ⁊ vbi relinquetis gloriam veſtram?

Item Antherius papa.

¶ De eodem.

HActa ſubditorum iudicantur a nobis: noſtra vero a dn̄o iudicant. Deteriores ſunt qui vitā moreſqꝫ bonorum corrumpunt[h], his qui ſubſtantias aliorum prediaqꝫ diripiunt.

Item Gelaſius papa.

¶ De eodem.

IPſi ſunt canones[i] qui appellationes totiꝰ eccleſie ad huiꝰ ſancte ſedis examen voluerūt deferri: ab ipſa vero nuſqꝫ prorſus appellari debere ſanxerunt: ac per hoc illam de tota eccleſia iudicare, ipſam ad nullius cōmeare iudiciū: nec de eius vnqꝫ preceperūt iudicio iudicari: ſentētiaqꝫ eiꝰ cōſtituerūt nō oportere diſſolui, cuius potiꝰ ſequenda decreta mādauerunt.

Idem omnibus epiſcopis.

¶ De eodem.

CUncta ꝑ mundū nouit eccleſia ꝙ ſacroſancta Romana eccleſia fas de oībꝰ habeat iudicandi: neqꝫ cuiqꝫ de eiꝰ liceat iudicare iudicio. ſiquidē ad illam de qualibet[k] mūdi parte appellandum eſt: ab illa autem nemo[l] eſt appellare permiſſus.

¶ Sed nec illa preterimus ꝙ apoſtolica ſedes ſine vlla ſynodo precedente, ⁊ ſoluēdi quos ſynodus inique damnauerat, ⁊ damnandi nulla exiſtēte ſynodo q̊s oportuit habuit facultatē: ⁊ hoc nimirum ꝓ ſuo principatu quem beatus Petrus apoſtolꝰ dn̄i voce, et tenuit ſemper ⁊ tenebit.

Idem epiſcopis per Dardaniam conſtitutis.

¶ De eodem.

CUncta ꝑ mūdū nouit eccleſia q̄m quorūlibet ſententiis ligata pontificū ſedes beati Petri apoſtoli ius habeat reſoluēdi: vtpote que de omni eccleſia phas habeat iudicandi ⁊c̄.

Item Sixtus papa Hiſpanorum epiſcopis.

¶ De eodem.

a ¶ NEmo. niſi ſe alicuiꝰ iudicio ſubmittat: vt. ij. q. vij. nos ſi. et i cauſa hereſis. xl. diſtin. ſi papa. ⁊ cū ſubmittit ſe confeſſori ſuo, tenet ei parere: et ligabit eum ſententia illius. Arg. cōtra eſt qđ dicit de dedicatione eccleſiarum: extra de pe. et remiſ. quod autem. Item cuꝫ papa peccat, pōt eiꝰ peccatū etiam eccleſie denūciari ꝑ admonitionē euāgeliū: vt. ſ. ij. q. j. ſi peccauerit. hoc determinaui. xl. diſt. ſi papa.

Papa ꝯfeſſori ſuo parere dꝫ.

b ¶ Neqꝫ ab omi clero. Arg. ꝙ cōcilium nō poteſt papā iudicare: vt ex de elect. ſignificaſti. vnde ſi totꝰ mundꝰ ſententiaret in aliquo negocio contra papaꝫ, videt ꝙ ſententie pape ſtāduꝫ eſſet: vt. xxiiij. qōe. j. hec eſt fides. Arg. cōtra: qꝛ orbis maior eſt vrbe. xciij. diſt. legimus.

Papa an poſſit a cōcilio iudicari.

Mat. xvj. c.

ALiorum. ¶ Caſus. Queſitum fuit a Symmacho, vtrū cauſa ſedis aplice poſſit ab hoīe iudicari? Qui rūdet, dicens ꝙ deus aliorū cauſas voluit per homīes terminari: ſꝫ Romanuꝫ pontificē ſuo examini reſeruauit: apud quem nō habet aliquis de allegatiōis nitore ſubſidiū: quia idem. ſ. deus erit iudex et teſtis: ſꝫ alij omnes a papa iudicātur: cui per Petrū date ſunt claues ligādi ⁊ ſoluendi: cum ipſe ſit caput oīm, ⁊ auxilium oīm: vt

Eſaie. x. a.

c ¶ Formidinem. Immo ſine venia dꝫ puniri, ſicut diabolus, qui maximus cōparatione aliorū creatꝰ eſt: vt. j. de peni. diſt. ij. principiū.

Papa delinquens dꝫ ſine venia puniri.

d ¶ Replicabo. hoc eſt dicere, cuꝫ ipſe ſit maior oībꝰ grauius punit cū peccat. xj. qōne. iij. precipue.

e ¶ Sanctorū. i. in ſanctis cōciliis confirmatur.

f ¶ Prophetam. Eſaiam.

g ¶ Si hec humiliatur. de arca ꝑ federis loquit ꝓpheta quā Iudei ferebant ad bella.

h HActa. ⁊c̄. ¶ Corrūpunt. ſ. vj. qō. j. ex merito. et ca. deteriores.

i IPſi ſunt canones. ſicut imperator eſt lex aiata in terris: vt in aut. de ꝯſulibꝰ, in ſi. col. iij.

ꝑ De iſta hꝫ ſ. xxxij. di. §. ecce. ij. q. vij. §. ꝺ his etiā xxxiiij. q. j. qꝛ i q̄ ſignificatur ſedes Romana.

CUncta. ¶ Caſus. Hoc ca. diuidit i duas partes. In pma parte dr ꝙ eccl'ia Romana de oibus iudicat: ipſa ꝟo a nemine iudicat. Itē ꝙ ad pa. de oī parte mūdi appellat, ab eo ꝟo nullꝰ appellat. In ſcđa, ꝙ eccle. Ro. ſēp habuit ptātē, ⁊ habebit q̊libet abſoluē ⁊ dānare nulla ſynodo cōgregata. Scđa ibi: Sꝫ nec illa.

k ¶ De q̄libꝫ. q̄a legato appellat: vi ex de ſē. ⁊ re. iu. c. vi. ⁊ ex de of. leg. lꝫ. Sꝫ nunqđ a laico appellat ad papā? Non, niſi in his q̄ ſpectāt ad iuriſdictionē eccl'ie: vt ex de ap. ſi duobꝰ.

l ¶ Nemo. a principe em̄ ⁊ a ſenatu appellari nō valꝫ: vt. ff. a quibꝰ app. non licet. l. j.

FRatres. ¶ Caſus. Epiſcopi hiſpanie authoritate regum quoſdam iniuſte damnauerant: quos Sixtus papa reſtituit, et precepit epiſcopis vt omnia eis integre reddant: niſi ipſi et principes eorum velint ab eccleſia ſeparari.

NUnc vero. ¶ Caſ. Gualbertꝰ patriarcha antiſtitē Cumenſis eccleſie ɔſecrare nolebat: ſ; Stephanus ſcripſit ei vt eum cōſecraret et quia euz adhuc nō cōſecrabat: iterum ſcribit ei precipiēs vt eum debeat ɔſecrare: ⁊ ꝙ ſi non fecerit, dicit ꝙ ſi Romā venerit cōſecrabit eū.

a ¶ Priuilegiū. Reſcriptū apoſtolicum ſic interpretaber; : vt nulli afferat preiudiciuz: vt hic, ⁊ ex̄ de conſue. cuz olim. in fi. lxiij. diſtic. ɔtra ſic. xcix. diſ. ecce. C. de eman. nec auus.

Ad idem lxxxv. diſ. c. j. in fi. vbi d. hoc. et xxv. q. ij. ſeruatꝫ. in pn. ibi vide.

PEr principalem. ¶ Caſ. Apoſtolicꝰ habet poteſtatē de qualibet pte mundi monachos vel clericos ſecl'ares ad ſe vocare, ⁊ opportunitatibus exigentibus inuitare ad ordinem vel dignitatem vel officium aliquod.

b ¶ Per principalem. hoc cap. eſt. ſ. j. q. j. ca. per principalem. poſt principium.

c ¶ Ad nos. Sicut papa ꝑuat aliquē clerico ſuo, eadez ratione poteſt imperator aliquē priuare ſeruo ſuo. C. quibꝰ ex cauſis ſerui ꝓ pre. liber. accipi. l. j. Jtez alicui poteſt rem ſuā auferre: vt. C. de quadri. pre. bene. Similr̄ auferre poteſt ⁊ papa beneficiū. xix. diſt. in memoriā. Jtē poteſt alicui auferre ius preſentandi etiam legatꝰ pape: vt extra de offi. leg. dilectus. ⁊ ex̄ de cōceſ. prebē. ⁊ ec. nō va. qꝛ diuerſitatē. ⁊ epm̄ deponere. Sed nunquid oēs ſimul? Nō: qꝛ ſic vniuerſalē eccleſiā turbaret: qđ eſſe non debet. j. q. vij. ⁊ ſi illa.

Beneficiū pōt auferre papa.

¶ Sed aliud. ¶ Caſus. Supra ꝓbauit Gra. ꝙ archiep̄s pōt iudicare parochianū ſui ſuffraganei eo incōſulto poſtea ꝓbauit ɔtriū. Nūc autē ſoluit dicens ꝙ qñ ſuffraganei fauēt ſubditis ſuis ad malū, ⁊ circa eos ſunt negligētes in corrigēdo: pōt tunc archiep̄s ſoluere vel ligare inuitis ſuffraganeis: quādo vero ſunt ſoliciti circa ſubiectos, nō poteſt tūc eis incōſultꝭ. Et hāc ſolutionem ꝓbat authoritate Martini: et duobus exemplis ſcȝ Pauli ⁊ Jo.

FRatres, q̄s timore terreno iniuſte dānaſtis: ſcitote a nobis iuſte eſſe reſtitutos qbꝰ ex ap̄lica authoritate beati Petri oīa q̄ eis ablata ſunt, integerrime reddi precipimꝰ ſi nō vultꝭ, ⁊ vos ⁊ principes veſtri a collegio noſtro ⁊ a mēbris eccleſie ſeparari.

Itē Stephanꝰ epiſcopꝰ gualberto patriarche.

¶ Cuiuſlibet eccl'ie clericos papa valet ordinare.

NUnc vero iterato tibi ſcribimus, nolētes alicuius eccleſie priuilegiū [a] infringere, ſ; ap̄lica prerogatiua poſſimus de qualibet eccleſia clericū ordinare: deſine iaz cuiuſpiā zelo Cumenſis eccleſie antiſtitem protelare: quia ſi protelaueris, et eum conſecrare iam totiens monitꝰ non maturauerꝭ: proculdubio ad nos veniēs ɔſecratꝰ abibit.

Item Nicolaꝰ papa Michaeli imperatori.

¶ De eodem.

PEr principalē [b] igit apoſtolorū Petri et Pauli dexterā, quam ſupra expoſuimus, ⁊ ptātē ⁊ ius habuimus nō ſolum in monachos, verū etiam in quoſlibet clericos de q̄cunq; dioceſi cū neceſſe fuerit ad nos [c] cōuocare, atq; eccleſiaſticis exigētibꝰ opportunitatibꝰ inuitare. ¶ S; aliud eſt qđ ex temeritate aſſumit preſumptionis: aliud quod ex neceſſitate geritur charitatꝭ. Cū ſuffraganei archiepiſcoporum ſubditis ſuis ad malū fauere ceperint: atq; circa eorum correctiōes negligētes [d] extiterint, tunc licet metropolitanis preter illorum volūtatem ⁊ ligādos dānare, et recōciliandos abſoluere. Cū vero epiſcopi zelo diuine charitatis accēſi, bonos verbo ⁊ exēplo edificāt, et malorum vitia aſpera increpatione redarguūt: abſq; taliū ɔſilio nō licꝫ metropolitanis in eorū parochia aliquid agere vel diſponere. Vñ in fine capituli Martini pape nō ſimpliciter dictū eſt, Nihil agat: ſ; cū determinatione nil preſumptiue aſſumat abſq; eorū conſilio: vt vitiū preſumptionis videat improbatū nō officiū charitatꝭ. Sic ⁊ apoſtolus, quia Corinthios vidit negligentes circa correctionē fornicatoris, ſua authoritate illum damnauit. Joannes vero qꝛ ep̄m Epheſiorum vidit paratū ad corrigenda vitia ſubditoꝝ, ſine eiꝰ authoritate illos corrigere noluit: ſ; illū tantū de eoꝝ correctione admonuit.

¶ Cauſa. x.

QUidaz laicꝰ [e] baſilicaz a ſe factam a dioceſana lege ſegregare q̄rit: ep̄s eccle

d ¶ Negligētes. Magiſter dicit ꝙ cito negligēs eſt prelatꝰ in corrigendo, ſine omni admonitione auferetur ei iudiciū vel iuriſdictio. ſic. ſ. e. cuz ſimꝰ. ſic extra de ac. ſicut olim. ⁊ ex eo ꝙ nō vult iudex ꝓcedere, videtur ꝙ ſtatim expirauit ſua ptās: vt extra de offi. dele. cum ſuper. ⁊ C. de appell. ex eo. et. C. de offi. prefec. oriē. ſi quos. ⁊ extra de fo. compe. ex tranſmiſſa. Ar. cōtra. ſ. eo. nūc vero. ⁊ extra d ſta. mona. in ſingulis.

Prelato negligēti an feratur iuriſdictio. Sed hug. intelligit poſt admonitionē.

QUidam laicus. ¶ Caſ. Jn ſuperiori cauſa dictū eſt qđ iuris hꝫ archiep̄us ſup ſuffraganeis ſuis. Nūc ꝟo ſupponit. x. cauſaz: in qua oſtēdit Gratianꝰ qđ iuris habeat ep̄us in eccleſijs ſui ep̄atus. Et vt hoc cōpetētius agat, ꝓponit thema, de q̄ tres elicit queſtiones.

j. Co. v. a. Apo. ij. a.

e ¶ Quidā laicꝰ. Lex dioceſana cōſiſtit in recipiēdo, vel cathedraticū, vel tertiam partē decimarū, vel q̄rtam, vel hoſpitiū. Lex iuriſdictionis cōſiſtit in conferēdo: poteſt enim cōferre ſacramēta, coercere delicta, de cauſis cognoſcere. Quādoq; lex dioceſana cōprehendit etiam legem iuriſdictionis: vt extra de preſcrip. auditis: quātum ad legē iuriſdictionis ſubſunt ep̄o ⁊ eccleſie ⁊ monaſteria omnia. xviij. q. ij. hoc tantū. ⁊ c. monaſteria. ⁊ c. cognouimꝰ. ⁊ xvj. q. j. interdicimꝰ. quātū ad legē dioceſanā ſole ſeculares: vt. ſ. e. de his. ⁊ c. antiquos. xij. q. ij. ſtatuimus. ſed regulares eccleſie vel monaſteria non: vt hic. c. j. ⁊ xvj. queſt. j. cum ꝓ vtilitate.

Lex dioceſana ⁊ iuriſdictionis i quibus ɔſiſtunt.